

ДЕТСКА ГРАДИНА № 90 „ВЕСА ПАСПАЛЕЕВА”
р-н „Надежда”, ул. „Иван Момчилов” № 44
тел.: 02/936 0464; e-mail: info-2214930@edu.mon.bg

Утвърждавам:.....

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

Директор:

/Димка Зиновиева/

Заповед №/16.09.2026г.

ПС №1/16.09.2026г.

МОДЕЛ
ЗА РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВАТА И ДЕЦАТА
В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ ОТ СЕМЕЙНАТА СРЕДА КЪМ
ДЕТСКАТА ГРАДИНА
на ДГ№90 „Веса Паспалеева“
през учебната 2026/2027 година
(Приложение към Правилника за дейността на ДГ № 90 „Веса Паспалеева“)

I. НОРМАТИВНА ОСНОВА

Моделът за работа с децата и семействата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина в ДГ № 90 „Веса Паспалеева“ е разработен в съответствие с действащата нормативна уредба в системата на предучилищното образование:

- Наредба № 26 от 18.11.2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях – чл. 10, ал. 2, т. 5 и чл. 11, ал. 2, т. 4;
- Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование – чл. 39, ал. 2 и ал. 3;
- Закона за предучилищното и училищното образование;

Съгласно чл. 39, ал. 2 от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование детската градина изработва и прилага модел за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина, който е неразделна част от Правилника за дейността на детската градина.

Съгласно чл. 39, ал. 3 от същата наредба моделът задължително включва краткосрочно присъствие на родителите в детската градина. Продължителността на присъствието на родителя, както и дейностите, в които той може да участва, се определят предварително на индивидуални срещи между учителите и родителите.

II. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Адаптацията на детето към детската градина е индивидуален процес на постепенно приспособяване към нова социална, емоционална, физическа и образователна среда.
2. Постъпването в детска градина представлява значима промяна в живота на детето. То е свързано с отделяне от семейната среда, среща с нови възрастни и деца, промяна в ежедневието и изграждане на нови навици и взаимоотношения.
3. В процеса на адаптация участват детето, неговите родители/настойници, педагогическите специалисти, медицинските специалисти и останалите служители, които имат отношение към ежедневието на детето в детската градина.
4. Водещ принцип при организиране на адаптационния процес е уважението към индивидуалните особености, потребности, възраст, личен опит и темп на адаптация на всяко дете.
5. Продължителността на адаптационния период е индивидуална. При някои деца адаптацията може да протече за кратък период, докато при други е необходимо значително повече време. Ориентировъчно плавното адаптиране към новата среда може да обхване период от 3–4 седмици, без този период да се приема като задължителен или еднакъв за всички деца.
6. ДГ № 90 „Веса Паспалеева“ прилага индивидуален и холистичен подход към всяко дете и организира активна подкрепа на новопостъпилите деца през периода на адаптация.

III. ЦЕЛ НА МОДЕЛА

Основната цел на модела е създаване на условия за плавен, постепенен и емоционално щадящ преход на детето от семейната среда към средата на детската градина, при активно партньорство между детето, семейството и педагогическите специалисти.

Основни задачи:

1. Да се създадат условия за чувство на сигурност, спокойствие и принадлежност у детето.
2. Да се подпомогне постепенното изграждане на доверие между детето и педагогическите специалисти.
3. Да се осигури възможност за плавно включване на детето в дневния режим и организацията на живота в детската градина.
4. Да се подпомогне изграждането на положително отношение към детската градина, учителите, връстниците и образователната среда.
5. Да се насърчи развитието на самостоятелността и основните навици на детето.
6. Да се осигури активно участие на родителите в процеса на адаптация.
7. Да се създаде устойчива система за взаимодействие и партньорство между семейството и детската градина.
8. Да се предотвратят или ограничат негативните емоционални реакции, свързани с промяната на средата.

Детската градина е инициативен фактор във взаимодействието с родителите. Съгласно Закона за предучилищно и училищно образование родителите са участници в образователния процес. Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и детската градина се осъществяват чрез Механизъм за взаимодействие, разработен от педагогическите специалисти в детската градина и включва разнообразни средства - индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и разговори, когато конкретната ситуация или поведение на детето ги прави необходими. Важно е родителите да подпомагат и да участват в процеса на изграждане на навици и умения на детето, да се осведомяват за приобщаването /адаптацията/ на детето към детската градина и постигнатите резултати.

Ролята и задължението на детската градина е не само да отглежда, възпитава, обучава и социализира децата в необходимата образователна среда, но и да дава модели, които и родителите да усвояват и прилагат с оглед бързо постигане на целите на предучилищното образование и подготовката на детето за училище и за обществен живот.

Детското развитие преминава от общи към все по-диференцирани и самостоятелни прояви. Целият процес на детско развитие се обуславя от:

обективната среда, природното, общественото и социо-културното обкръжение от една страна и детето с неговата генетична програма - от друга.

Влияние върху развитието на малкото дете оказват:

1. Психологически потребности (внимание, нежност, любов) в ранна възраст.
2. Домашната среда, която родителите осигуряват на детето (стимулирането на специфичните му способности).
3. Ценностите на родителите, които детето „наблюдава всеки ден“.

Приспособяването на детето е и социален процес и в него играе роля придобитото, т.е. личния опит на детето, подготовката му в семейството.

Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина задължително включва краткосрочно присъствие на родителите в детската градина. Продължителността на присъствието на родителите, както и дейностите, в които могат да участват, се определят предварително на индивидуални срещи между учителите/медицинските специалисти и родителите.

В ДГ№90 „Веса Паспалеева“ се прилагат различни подходи и прийоми, като на първо място е индивидуалния и холистичен подход към всяко дете и активни грижи за новопостъпилите през периода на адаптация.

IV. ФОРМИ НА АДАПТАЦИЯ:

- Физиологична форма-свързана с изменението на функциониране на анализаторите и други физиологични органи, вследствие промяна на елементи от вътрешната и външна среда.
- Психическа форма-изразена във формиране на психични структури, мотивация и изграждане на унифицирани цели и модел на поведение.

V. ПРАВИЛА, КОИТО Е НЕОБХОДИМО ДА СПАЗВАТ ЗНАЧИМИТЕ ЗА ДЕТЕТО ВЪЗРАСТНИ -РОДИТЕЛИ

1. Признаците на адаптираното дете са:

- Детето се разделя самостоятелно и в добро настроение с родителя/родителите, възрастните.
- По време на престоя в детската ясла детето е спокойно.
- По време на занимания и игри разказва за своите родители.
- При тръгване от детската ясла разказва с удоволствие какво се е случило.

2.Подготовка за детска ясла/ детска градина:

Препоръки към родителите:

- Да направят предварително посещение в детската градина в следобедните часове - от 13.00 ч. до 15.00 ч., за да се запознаят с цялостната материална база на детската градина, с образователната среда на групата, с дневната организация, която включва: утринна гимнастика, педагогически ситуации, подвижни игри и развлечения, разходки, закаляващи процедури, хранене, следобеден сън, празници, тържества и др. допълнителни форми на взаимодействие;
- Два-три месеца предварително в домашни условия да се следва дневния режим и храненето в детската градина.
- Предварително да се започне подготовката на детето към изискванията на новата среда.
- Да се формират у детето положителни нагласи, настроения и представи за детската градина. За да подготвите детето си, разкажете му за това, което ще му предстои. Говоренето за това, какво го очаква, съобразено с евентуалните му страхове, улеснява първите му стъпки. Помогнете на детето си да формира положително отношение към детската ясла/градина. Обяснете му по достъпен начин за нещата, които децата правят в детската ясла/градина и защо е забавно място, но не го претоварвайте с информация. Важното е детето да разбере, че мама и татко ходят на работа, а неговата работа е да посещава детска ясла/градина и да играе с децата. Изключително важно за безболезнената адаптация на Вашето дете е предварителната подготовка в семейството.
- Несигурността на родителя може да повлияе на отношението на детето към детското заведение. Разберете дали имате някакви страхове и негативни преживявания, свързани с детската ясла/градина или Вие самите се притеснявате от това, че се отделяте от детето си. Децата са сензитивни и ако Вие сте тревожни, то тогава тази тревожност несъзнателно се прехвърля и върху тях.
- Отделете достатъчно време сутрин преди тръгването към детска ясла/градина, за да не се чувства детето припряно, периодът на подготовка преди тръгването за детска ясла/градина трябва да е приятен както за Вас, така и за Вашето дете.
- Раздялата в детската градина трябва да бъде кратка и насърчаваща детето.
- На детето трябва да бъде обяснено след кое събитие от деня ще го вземат /след като то се наобядва или след като се наспи/. Така детето няма да е тревожно, кога и дали ще го вземат и ще очаква събитието.
- Не променяйте правилата, които сте въвели при раздяла. Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин то се чувства сигурно и спокойно.

- Предварително се запознайте с дневния режим в детската ясла/градина, за да направите графика си у дома съвпадащ с този на детската градина. По този начин денят на детето остава по същия график.
- Необходимо е родителите да отделят между две и пет седмици за адаптация, като е препоръчително по време на този период да не внасят промени в ежедневието на детето.
- Предварително можете да се консултирате с педагога и психолога в детската ясла/градина, относно предстоящата адаптация на Вашето дете.
- Детето може да посещава в началото (1-2 седмици) само определени моменти от дневната организация за 1 час, постепенно времето да се увеличава и да се включват нови моменти.
- Целодневният престой да е по-кратък за детето в период на адаптация. Да наблюдава предварително и за кратко игрите на другите деца в групата и на двора.
- Препоръчително е детето да е приучено преди постъпването в детската градина да ползва гърне и /или тоалетна.
- Да има елементарни умения да държи лъжица. Да консумира разнообразно приготвена храна в трикомпонентно обедно меню.
- Желателно е ползването на биберон да се преустанови поради липса на необходимите хигиенни условия за биберон в детската градина.
- Препоръчително е ползването на памперс да е до 1,6 годишна възраст.
- Необходимо е родителите своевременно и ежедневно да се информират и консултират за адаптирането, постиженията и поведението на детето; да споделят своите впечатления с персонала.

Препоръки за адаптацията на детето:

- Да консумира разнообразно приготвена храна – в трикомпонентно обедно меню;
- Да пие от чаша;
- Да има опит за общуване и в непозната среда (в градинки, паркове с деца и възрастни);
- Да седи на детско столче;
- Да е дружелюбно към другите деца, да споделя играчки;
- Да прибира играчки на определените места в групата; да е запознато със занималнята, дворната площадка в детската градина с персонала;
- Да обича да слуша музика, да изпълнява естествени движения на фона на музиката, да слуша приказки, да изпълнява указания на възрастните;
- Може да идва в групата със своя любима играчка;
- Да наблюдава и участва в режимни моменти;
- Да се щади емоционалното му състояние.

Препоръки към персонала на детската градина:

- Възприема детето като най-висша ценност;
- Подкрепя, насърчава, поощрява и стимулира детето в цялостната му дейност и поведение;
- Посреща и приема детето с положително настроение, вежливо, учтиво, като съсредоточава вниманието си към него, създава у детето усещане за сигурност и спокойствие;
- Запознава се с детето, запознава децата помежду им;
- Подготвя предварително средата в групата за игри и занимания по избор на децата;
- Определя лично пространство, надписано за всяко дете - места на масите за хранене и обучение, легло, гардероб, като запознава децата и родителите с тях;
- Запознава детето с обстановката и обяснява предназначението на отделните помещения, материали, пособия;
- Провежда организацията на учебния ден, като се съобразява с желанията на децата, потребностите им и осигурява разнообразие на дейности - образователни, възпитателни, почивка, игри и други основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
- Подкрепя и подпомага всяко дете, когато изпитва затруднения или несигурност;
- За по-бърза адаптация на децата се допуска родител в групата за отделни моменти на прием, закуска, обяд, приспиване на детето;
- Не се допускат травми и наранявания, както от предмети, така и чрез агресивно поведение: хапане, удряне, блъскане, щипане и други физически форми на агресия между децата;
- Поддържа се спокойна и приятна атмосфера за децата от персонала, без напрежение;
- Използва се цялата налична материално-техническа база - аудио-визуална техника, играчки, учебни и познавателни книжки за интересно, забавно развиващо пребиваване на детето в детската градина;
- Не се допускат грубости, тревоги, наказания, безразличие и безучастие при проблеми на децата;
- Децата не се оставят без надзор;
- На родителите се дава своевременна ежедневна информация и консултиране за адаптирането, постиженията и поведението на детето;

Всяка адаптация изисква време и ако за едно дете е достатъчна седмица, за друго може да е необходим месец и повече. Продължителността на адаптацията зависи и от характера на детето, семейната обстановка, здравословното състояние, методите и подходите, които учителите и др. специалисти избират по своя преценка.

VI. СЪПКИ ЗА АДАПТАЦИЯ

- Предварителен разговор на родител с директор – за уточняване на дата на постъпване, група и учители (мед. сестри), помощен персонал. Въвеждане в помещението, където ще пребивава детето през следващата учебна година. Подготовката за раздялата е необходимо да започне вкъщи. На детето да се говори за това, че то отива на детска градина, а родителите - на работа. Подробно му разкажете за реда в нея, за обстановката, направете си кратка екскурзия до детската градина.
- Запознаване на родителите с учителите/медицинските сестри на детето преди постъпването му в детската градина. Разкажете на учителите/медицинските сестри за индивидуалните особености на Вашето дете, за неговите навици и умения. Уточнете от каква помощ се нуждае детето Ви.
- Запознаване на детето с учители/медицински сестри, деца и обстановка – детето е добре да посети детското заведение заедно с родител, да бъде в двора на детското заведение в присъствието на родител, да бъде допуснато да поиграе с децата, да поговори с учителите/медицинските сестри.
- Самостоятелен престой на детето в детското заведение.
- Сън в детското заведение. След като времето за раздяла се увеличава поетапно и детето е готово за по-дълъг престой, се оставя да преспи в заведението.
- Спокойният родител води до себе си спокойно дете. Желателно е сутрин то да бъде водено от родителя, който е готов да се раздели с него нежно, спокойно, но твърдо и бързо, без да удължава момента. Ако детето трудно се разделя с майката, желателно е през първата седмица да го води някой друг.
- След като вземете Вашето дете от детска ясла/градина, детето може да бъде превъзбудено и да изисква повече внимание. Това е нормален начин да се освободи от напрежението, причинено от промените в живота му. Вярата на родителите в способността на детето да се адаптира и да бъде щастливо в детската ясла/детската градина, помага и подкрепя детето в тази трудна, но важна стъпка към независим живот.
- Осъществява се ежедневен контакт с учителите (медицинските сестри); родителите получават информация как се справя детето с новата обстановка. Всеки проблем, свързан с детето се разрешава много по-лесно при взаимно доверие и комуникация.

VII. ФИНАЛИЗИРАНЕ НА ПЕРИОДА ЗА АДАПТАЦИЯ

Да не забравяме, че темповете на адаптацията са различни за всяко дете. Нужно е да бъдем последователни, да вложим търпение и разбиране към детето.

Адаптацията е приключила след като детето е приело служителите, децата и средата. Възможно е при сутрешният прием, детето да протестира, но след влизане в групата се чувства комфортно.

Психологът, подкрепящ детето по време на неговата адаптация не е необходимо да присъства в дневните грижи, но е на разположение, ако детето има нужда от него.

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към ДГ № 90 „Веса Паспалеева“ е предназначен за родителите, медицинските и педагогически специалисти, които работят с деца в група на детска ясла и първа група в детската градина.

Целта е при активно взаимодействие между детската градина и родителите да се постигне бърза и безболезнена адаптация на новопостъпващото дете, чрез уеднаквяване подходите и обогатяване знанията на възрастните за особеностите в развитието на детето в ранна възраст.

В резултат моделът за адаптация трябва да допринесе за постигане на целта, да направи по-уверени и спокойни детето, родителите и персонала.

Моделът за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към ДГ № 90 „Веса Паспалеева“ е неразделна част от Правилника за дейността на детската градина, приет на заседание на педагогическия съвет с Протокол № 1/ 16.09.2026г.

IX. ДЕЙНОСТИ, ПОДПОМАГАЩИ АДАПТАЦИОННИЯ МЕХАНИЗЪМ В ДГ № 90 „ВЕСА ПАСПАЛЕЕВА“:

1. Специално организирани родителски срещи за набелязване на съвместна дейност, свързана с адаптацията на детето.

Срок: м. 08. - м.09. 2026г.

Отг.: директор, учители,
мед. сестри ДЯ

2. Обсъждане на проблеми, свързани с адаптацията на детето в детската градина, с Обществения съвет и Родителските активи и набелязване на мероприятия за съвместна дейност.

Срок: м. октомври 2026г.

Отг.: директор

3. Индивидуални разговори и консултации с родители, касаещи конкретни случаи.

Срок: текущ

Отг.: уч.по групи, мед. сестри ДЯ

4. Съставяне на План за индивидуален подход при деца, срещнали изключително затруднение при преодоляване на промяната.

Срок: текущ

Отг.: уч.по групи, мед. сестри ДЯ

5. Среща на психолога на ДГ№90 „Веса Паспалеева“ с родителите на децата от яслените и първи градински групи, свързана с въпросите за адаптация на децата.

Срок: м. ноември 2026г.

Отг.: психолог